

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: A művészet intézményrendszere és szociológiája. Művészeti intézmények és társadalmi szerepük				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége (i): Antalóczy Tímea, PhD, antaloczy@mome.hu , timea.antaloczy@gmail.com, + 36 20 973 0002				
Kód: B-DK-402	Tantervi hely: Elméleti Intézet, BA Designkultúra szak	Javasolt félév: 2. évf. 2. félév Szerda 13.40- 16.40	Kredit: 5	Tanóraszám: Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium Helyszíne: BASE/101 illetve külső helyszíneken	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: A tantárgy oktatásának elsődleges célja az, hogy a hallgatók ismereteket szerezzenek a művészeti (film, színház, zene, táncművészet, képzőművészet, cirkusz) intézmények működéséről, jelenlegi helyzetéről, közvetítői szerepéről, motivációiról. Mindez elsősorban aktuális művészeti projectek (pl. Körforgásban. Ráth György Villa. Kurátor: Horváth Judit) vizsgálata mentén történik meg. A közvetlen megfigyelés módszerét alkalmazva, igyekszünk az alkotói (pl. Romani Design, Buliash Todaeva) illetve a közvetítői oldal (Horváth Judit kurátor, IMM) motivációit minél jobban megismerni. Olyan szellemi köztereket keresünk/vizsgálunk meg, ahol az alkotók és befogadók – lehetőség szerint nem virtuálisan – találkoznak. Kérdés, hogy a járvány hozta új megoldások, műfajok mennyiben integrálódhatnak a közösség/közönség életébe. Az élő, fontos társadalmi jelenségeket tematizáló projectek kapcsán elemezzük azt is, hogy milyen szerepe volt, van, lesz a művésznek és a művészeti alkotásoknak egyes társadalmi problémák megfogalmazásában. Mennyiben jelent/het ez közszolgálati szerepet? Nem mellékes elemzési szempontunk, hogy a művészek milyen módokon tájékozódnak a társadalmi - történeti folyamatokról, milyen társadalmi környezetben kell létezniük, alkotniuk, az alkotásaik mire reflektálnak elsősorban és milyen társadalom képe rajzolódik ki ezekből? Milyen társadalmi szerepe lehet a művészeti intézményeknek, az ezt működtető szakembereknek, a művészek/tervezők sajátos látásmódjának, és ennek, mint sajátos kommunikációs rendszernek, mi a funkciója. Kik a befogadók, hogyan, milyen módon hatnak rájuk az alkotók és alkotásaik. Mindezekre a kérdésekre – a szociológia módszertanát és szemléletét alkalmazva - kortárs művészekkel/tervezőkkel készített interjúk, előadások, szakértői beszélgetések és a szakirodalmak mentén keressük a válaszokat.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): - A hallgatók analitikus képességének fejlesztése a kutatási feladatokon keresztül. - A kurzus számos példán keresztül elemzi és dolgozza fel a témaköreit, így fejlesztve a hallgatók látásmódját. - Prezentációs képességek fejlesztése az órai munka során.				
Tudás: 1) Behatóan ismeri az egyes szaktörténeti nézőpontokat a szociológia területén. 2) Átfogó ismeretei vannak a művészet/művész társadalmi szerepvállalásáról, arról, hogy milyen szerepe volt, van, lesz a művésznek és a művészeti alkotásoknak a társadalomban.				
Képesség: 1) Képes az egyes szakmai nézőpontok szintetizálására. 2) Képes önálló szakmai álláspontot kialakítani a jelen szakmai kérdéseiben, képes érvelni.				
Attitűd: Elkötelezett saját szakterülete irodalmának mély ismerete iránt.				
Autonómia és felelősségvállalás: Interdiszciplináris csoportban felelősen és professzionálisan képviseli saját szakterülete álláspontját.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: 1. A kortárs művészetet közvetítő intézmények és működésük 2. A művészetszociológia főbb elméletei, teoretikusai 3. A művészeti intézmények társadalmi szerepe napjainkban 4. A művészeti alkotás, mint szociológiai dokumentum/ mint társadalmi tevékenység 5. Az alkotók, mint társadalmi réteg. Művész szerepek				

6. Mű és közönsége.

Részletes szakmai tematika/leírás/brief 12 hétre lebontva: (nem időrendi sorrendben, illetve a /helyszín/ időpont és címek részben még egyeztetés alatt!)

1. A művészetszociológia főbb elméletei, módszertana
2. A művészeti intézményhálózat és működése napjainkban.
3. A Zene háza. (Batta András)
4. A művészet helye a Moziban. (Borsos Erika. Budapest Film, Buda Andrea. Cinema City, Dudás Viktor)
5. Kapolcs riadó. Fesztiválet (Kapolcs. Márta István)
6. Kell-e nekünk múzeum? (Szépművészeti Múzeum. Lévy Zoltán)
7. Transzparens terek. Művésztelep és helyi közösség. (Gödöllő. Hidasi Zsófia)
8. Körforgásban. (Ráth György Villa. Horváth Judit)
9. Régi az új – PajtaKult program. (Fonó Budai Zeneház. Horváth László)
10. Vers csak Neked 2.0 (Örkény Színház. Mácsai Pál)
11. Kulturális színterek (MOMkult. Hambuch Gerda)
12. Mit neked cirkusz? (Fővárosi Nagycirkusz. Joó Emese)

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai/ A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük: Előadások, szakmai konzultációk, terepmunka, referátumok, egyéni intézményi kutatás tapasztalatainak dokumentálása, az esszé témák kikristályosodása a szorgalmi időszak végére.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Órai aktív jelenlét. Hétről hétre feladott olvasmány elolvasása, ezekből rövid referátum készítése. Az ajánlott és gyűjtött irodalmakból, az előadásokból, az órai diskurzusokból és a prezentációkból inspirálódva, egy intézmény szerepkörének vizsgálata, elemzése, leírása, javaslatok megfogalmazása előre megadott szempontok alapján.

A tanulás környezete: külső helyszíneken, művészeti intézményekben.

Értékelés

Teljesítendő követelmények:

- Rendszeres, aktív részvétel az órákon és az ehhez kapcsolódó munkában
- Az irodalmi referátumok folyamatos és határidőre való elkészítése
- A konzultálás során megbeszéltek figyelembevétele a munkában
- A félévzáró anyagok (kutatás, korreferátum) prezentálása, esszé megírása, határidőre való megírása

Értékelés módja:

Az értékelés a beküldendő részfeladatok, a prezentáció és az esszé minőségéből, illetve az órai munka ötvözetéből adódik össze.

Az értékelés szempontjai:

- az órai munka: aktív jelenlét, hozzászólások minősége, házi feladatok elvégzése, részfeladatok határidőre való elkészítése
- az írásbeli: a kurzus alapfogalmait, kulcsszavait használva tartalmas és releváns munka
- a prezentáció: az elvégzett kutatás mélysége, formai és nyelvi világa

Az érdemjegy kiszámításának módja:

Órai részvétel, aktivitás 40%/Írásbeli: 30%/Prezentáció: 30%

Ajánlott Irodalom:

Adorno, T. W. – Horkheimer (1990) *A kultúrpar.* In: Horkheimer, M. – T.W. Adorno: *A felvilágosodás dialektikája.* Budapest: Gondolat – Atlantisz 147-201 p.

Babbie, E. (1998): *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata.* Budapest: Balassi

Bourdieu, P. (2013) *A művészet szabályai. Az irodalmi mező genezise.* Bp: Budapesti Komm. és Üzleti Főiskola

Giddens, Anthony (2008) *Szociológia.* Budapest: Osiris

György Péter (2003) *Az eltörölt hely - a Múzeum: A múzeumok átváltozása a hálózati kultúra korában; New York, Természettörténeti Múzeum - egy példa,* Budapest: Magvető

<p>Hauser Arnold (1982) <i>A művészet szociológiája</i>. Budapest: Gondolat</p> <p>Horváth György (2015) <i>A művészek bevonulása</i>. Budapest: Corvina</p> <p>Jávorszky Béla Szilárd (2020) <i>Fonó 25</i>. Budapest: Fonó Budai Zeneház</p> <p>Józsa Péter (szerk.) (1978) <i>Művészetszociológia</i>, Budapest, KJK</p> <p>Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor (2009) <i>A kultúra változása – Változások kultúrája</i>. In: Antalóczy Tímea – Füstös László – Hankiss Elemér (szerk.) (Vész)jelzések a kultúráról. MTA PTI 17-84 p.</p> <p>Kertész László (2018): <i>Kortárs műgyűjtés</i>. Budapest: Kortárs Műgyűjtő Akadémia</p> <p>Kuti Éva (2010): <i>Az önzés iskolája?</i> Budapest: Nonprofit Kutatócsoport</p> <p>S. Nagy Katalin (2007) <i>Mű – művészek - befogadás. Képzőművészet és szociológia</i>. Bp.: Gondolat</p> <p>Szépvölgyi Viktória (2011) <i>Az energia nem vész el...Oktogon</i>. 4. 58-60.</p> <p>Sztompka, Piotr (2009) <i>Vizuális szociológia. A fényképezés, mint kutatási módszer</i>. Bp. – Pécs: Gondolat – PTE.</p> <p>Virág Hajnalka (2010) <i>A magyar üvegművészet helyzete – avagy miként mászhatunk ki a gödörből</i>. In: Antalóczy Tímea – Füstös László – Hankiss Elemér (szerk.) <i>Mire jó a kultúra?</i> MTA PTI 311-322 p.</p> <p>Wessely Anna szerk. (1998): <i>Előszó: A kultúra szociológiai tanulmányozása</i>. In: <i>A kultúra szociológiája</i>. Budapest: Osiris. 7-27 p. illetve Williams, Raymond: <i>Kultúra</i>. 28-32 p. és <i>A kultúra elemzése</i>. 33-40 p.</p> <p><i>Korunk című folyóirat 2010/5 Művész szerepek című tematikus számának írásai. Ajánlott: Tanner, Jeremy (2010) A művész szociológiája. Korunk/5. 40-46 p., Zolberg, Vera L. (2010) Születik-e a művész, vagy azzá lesz? Korunk/5. 47-54 p. Wessely Anna (2010) Művész szerepek. Korunk/5. 7-15 p.</i></p>
<p>Egyéb információk, kiegészítés:</p>
<p>Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,</u> – <u>felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,</u> – <u>más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,</u> – <u>teljes felmentés adható.</u>
<p>Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: szóbeli vagy írásbeli egyeztetés alapján Fogadóóra: szerda 11.30 – 12.50 (online, ha szükséges) minden esetben előzetes egyeztetés mellett</p>